

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

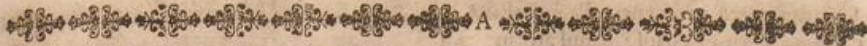
**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

II. Imp. Constantini Junioris epistola ad Alexandrinos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΡΟΥ
Λόγος Β΄.

THEODORITI
EPISCOPI CYRI
ECCLESIASTICÆ
HISTORIÆ
LIBER SECUNDUS.

Κεφ. Α΄.

Περὶ τῆς ἐπαύσεως τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.

Ὅθεν δὲ θεῖος Ἀθανάσιος ἔτη δύο καὶ μῆ-
νας τέσσαρας ἐν τῇ τριβέβη διατέρας,
εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπανήλθεν. ἔγραψε δὲ
καὶ κωνσταντίνῳ ὀβασιλῆος, ὁτὼν κωνσταντι-
νε τῷ μεγάλῃ παιδῶν προσεβύτατο. αὐτὸς
δὲ τὸ πρὸς δυόμενον ἦλιον ἐβασίλευε Γαλατίας,
τῇ Ἀλεξάνδρειῶν ἐκκλησίᾳ τὰ δεξιὰ γράμματι.

Κεφ. Β΄.

Ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως κωνσταντίνου ἡγεμονοῦ κωνσταντίνου
πρὸς Ἀλεξάνδρειαν.

Κωνσταντίνῳ καίσαρ τῶν λαῶν καὶ καθολι-
κῆς ἐκκλησίας πόλεως τῶν Ἀλεξάνδρει-
ων. Ἐδὲν τὴν τὴν ἐμὴν ἐξέτασιν ἐνοίας ἀποπε-
φυγῆναι γινώσκω ὅμαι, διὰ τοῦτο Ἀθανάσιον
τὸν τὸ πρὸς κωνσταντίνου ὑποφῆτην πρὸς καιρὸν
εἰς τὰς γαλατίας ἀπέσταλθαι συνέβη, ὡς ἐπὶ τὴν
ἡ ἀγριότητος τῶν αἰμοβόρων αὐτῶν καὶ πολεμίων
ἐχθρῶν εἰς κίνδυνον τῆς ἐξέτασιν αὐτῶν κεφαλῆς ἐπέ-
μενε, μὴ ἄρα διὰ τῶν φαιλῶν διαστροφῆς
ἀνήκεσται ὑποστῆναι πρὸς τὸ διαπαύσαι τῶν ταύ-
την ἀφαιρεθῆναι τῶν φαιλῶν τῶν ἑπὶ τῆς μέ-
νων αὐτῶν ἀνδρῶν, ὑπὲρ ἐμοὶ διάγῃν κειμένης αἰ-
ετῶς ὡς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει ἐν ἡ δὲ ἐξέτασιν, πᾶσι τοῖς
ἀναγκαίοις ἐμπλεονάζειν, εἰ δὲ τὸ μάλιστα αὐτῶν
ἡ αἰδίδιμῳ δρετῇ ταῖς θεαῖς πεποιθῆναι βοή-
θειαι, καὶ τὰ τῶν τραχυλῆρας τύχης ἀχθῆ ἐξ-
θενεῖ. τοῖς ἀρετῆς ἐμὴ μάλιστα πρὸς τὴν προσφι-
λεστάτην ὑμῶν θεοσέβειαν ὁ δὲ ἀσπότης ἡμῶν ὁ τῶν
μακαρίας μνήμης κωνσταντίνος ὁ θεοσεβέστατος
ὁ ἐμὸς πατὴρ τὸν αὐτὸν ἐπίσκοπον τῶν ἰδίων ὅπως
ἠδραχεῖν προήρητο, ὁμῶς ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην
κλήρω προληφθεὶς, πρὸς τὸν ἐν χῆν πληρωσάσαι
ἀνεπαύσατο, ἀκόλαστον ἡγήσαμην, τὴν προαίρε-
σιν δὲ τῆς θείας μνήμης βασιλέως διαδέξασθαι.

CAPUT PRIMUM.

De reditu sancti Athanasii.

PRORRO Divinus Athanasius, cum
per biennium ac menses quatuor
Treviris moratus esset, Alexandriam
reversus est. Constantinus autem Im-
perator, Constantini filiorum natu ma-
ximus, qui tunc in Gallis imperium re-
gebat, ad Ecclesiam Alexandrinorum
hujusmodi litteras scripsit.

CAP. II.

Imperatoris Constantini Junioris epistola
ad Alexandrinos.

CONSTANTINUS Cæsar, populo
Ecclesiæ Catholicæ civitatis Ale-
xandrinorum. Nec sanctissimæ mentis
vestræ notitiam illud arbitror præteri-
re, Athanasium venerandæ legis inter-
pretem, ad tempus idcirco missum esse
in Gallias, ne quoniam cruentorum e-
jus hostium fetitas sacratissimo illius
capiti extremum periculum minaba-
tur, ipse per nefariam improborum ho-
minum perverfitatem mala insanabilia
sustineret. Quamobrem ut hanc feroci-
tatem evitaret, ereptus est faucibus eo-
rum qui ipsius capiti imminebant: jus-
susque sub mea ditione degere, ita ut
in ea urbe quam incolere præceptum
ei fuerat, omnibus necessariis abunda-
ret: tametsi ejus eximia virtus Divino
freta præsidio, asperioris etiam fortunæ
ærumnas parvipendat. Proinde et si
dominus ac parens noster, divæ me-
moriæ Constantinus Augustus, eundem
Episcopum in pristinum locum restitue-
re proposuerat, ac vestræ sacratissimæ
pietati reddere: quoniam tamen huma-
na sorte præventus, priusquam votum
suum impleset, ex hac luce migravit,
consentaneum esse existimaui, ut divæ
memoriæ Principis propositum ego,
utpote hæres, executioni mandarem.

Quanta porro reverentia illi à nobis exhibita fuerit, ex eo ipso, simul atq; in conspectum vestrum venerit, cognoscetis. Nec mirum est, ejus gratia aliquid à me factum fuisse. Ad hoc enim & imago quedam amoris vestri, & tanti viri species, animum meum movit atque incitavit. Divina providentia vos servet, fratres charissimi. Cum his Litteris reversus est Divinus Athanasius: quem omnes urbani & rustici, primores ac plebeji, cupide excepere. Solos Arianæ dementiae sectatores reditus illius cruciabat. Itaque consuetas iterum machinas adversus eum commoverunt Eusebius ac Theognius, & quicumque eorum partibus adhaerebant: rursusque Imperatoris adhuc juvenis aures obtundunt. Qua autem ratione Imperator iste à recto tramite Apostolica doctrinæ deflexerit, dicam hoc loco.

CAP. III.

Quomodo Imperator Constantius à recta fide abductus fuerit.

CONSTANTIA soror Constantini Magni fuit, vidua autem Licinii. Huic familiaris fuit presbyter quidam, Ariani dogmatis labe contaminatus. Is morbum quidem suum minime prodebat: assidue tamen cum ea colloquens, Arium calumniam passum esse affirmabat. Eam admirandus Constantinus post impii viri mortem, omni cura ac sollicitudine fovebat, nec ulla viduitatis incommoda sentire patiebatur. Morienti quoque ei adfuit, omne genus officii prout decebat, ei exhibens. Quo tempore, cum presbyterum illum acciri jussisset, Imperatorem rogavit, ut curam illius gerere veller. Constantinus vero, & tum se id facturum promisit, & non multo post pollicitationem suam implevit. Maximam enim libertatem ei apud se concessit. At presbyter, quamvis summo cultu atq; honore afficeretur, morbum tamen suum detegere nunquam est ausus, cum Imperatoris animum in religione firmum & stabilem videret. Postea vero, cum Constantinus ad immortale regnum jam jam migraturus, caducum hoc imperium inter filios divideret: nullus porro eorum morienti patri aderat, testamenti tabulas huic uni presbytero commisit, mandavitque ut Constantio traderetur. Hic enim cum

πληρώσαμ, ὅσις ἐπέδ' ἀν τ' ὑμετέρας τύχη πρὸς ὄψεως, ὅσις παρ' ἐμ' αἰδέος τεύχευς γνώσεσθε. ἐξ ἄθλαμασόν, εἴτι δ' ἂν πρὸ ἐραυτὲ πεποίκα. Ἐξ ἄθλαμασόν, ἢ τε ἔ' ὑμετέρη πόθ' εἰκάν, καὶ τὲ τηλικύτε ἀνδρὸς τὸ χῆμα, εἰς τὸτο ἐκινέ καὶ πρὸς ἑτέρην. ἢ θεία πρὸνοια ὑμᾶς διαφυλάξοι ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. Μετὰ τῆτον ὁ θεὸς ἀθανάσιος ἀφίκετο τῶν γραμμάτων. πάντες ἢ αὐτὸν ἀσπόμενος ἀπέλαβον, καὶ ἀσοὶ καὶ χωρητικοὶ, καὶ ὀλίγοι καὶ πολλοί, μόνες ἢ ἡνία τ' ἄρεας μανίας τὰς διασώτας ἐπανελεθών. διὸ δὴ πάλιν τὰς οἰκείας ἐκίνησαν μηχανὰς δις ἐβίος τε καὶ θεόγνοιας, καὶ ὅσοι τῆς τέτων ὑπῆρχον συμμορίας: καὶ πάλιν τὰς ἔβασιλείας νέες γε ὄντος διώρυλλον ἀκοῆς, ἐρῶ ἢ καὶ ὅπως ἐδοῖ ἐν τῆς τῶν ἀποστολικῶν δογμάτων διδύτης παρεστέρην.

Κεφ. γ'.

Ὅπως κωνσταντῖος βασιλεὺς ἀεθῆς πίστεως παρεστέρην.

Κωνσταντία, λιχνίς μὴν ἐγεγόνη γαμειῆ Κωνσταντίνου ἢ ἡν ἀδελφὴ ταύτη τις πρὸς ἐσβύτερον τὴν ἀρσανικὴν εἰς δεξάμενος λάβω, συνήθης ἐχρῆτο. καὶ τὴν μὴ νόσον ἐπερφαίνως ἐδείκνυ. συνεχῶς ἢ αὐτῆ πρὸς διαλεγόμενος, ἔλεξε συκοφαντίαν ὑπομεμνημένην ἐν ἄρπον. ταύτην ὁ πανόδημος κωνσταντίνος μὲν τὴν τε δυοσεβῆς ἀνδρὸς τελευτήν, παντοδαπῆς κηδεμονίας ἤξει, καὶ τῶν τ' χηρείας ἀναρῶν πείραν ἐκεία λαβεῖν. καὶ παρ' αὐτὴν ἢ τελευτήν παρὲν αὐτῆ, τὴν ἀεμότησαν θεραπείαν πρὸς φέρων. τότε δὴ τῆτον κληθῆναι κελύσσασα τὸν πρὸς ἐσβύτερον, τῆς ἔβασιλείας ἀξιώσας πρὸς μνηθείας ἐκέλευσε. ὃ ἢ κωνσταντίνος καὶ τῆνικαὶ τα τῆτο ποίσην ὑπέχετο, καὶ μὲν ταῦτα πεπλήρωκε τὴν ὑπόχρεσιν. μετὰ δὲ καὶ αὐτὸν παρρησίας ὅτι μάλιστα πλείους. ἀλλ' ὅμως καὶ πολλῆς ἀξίεμος θεραπείας, ἐκ ἐπαρρησίας ἀποκαλύψαι τὴν νόσον, βεβαίαν ὄρων παρὲν τὰ θεία τῆ βασιλείας τὴν γνώμην. ἐπεὶ δὴ ἢ κωνσταντίνος εἰς τὴν ἀνώλεθρον μεθίσταμενος βασιλείαν, τοῖς παισὶν ἐν διαθήκαις τὴν ἴπικρον ταύτῃ βασιλείαν διένειμεν. εἰδὲς δὲ τῆτων τελευτῶν παρὲν, τῆτον μόνω τῶ πρὸς ἐσβύτερον τὰς διαθήκας ἐπίστευσε, κωνσταντῖω ταύτας δοθῆναι κελύσσασας. ἐδοῖ ἢ τῶν